

TIJDSCHRIFT VAN MEE

Doe mee!

2014
WINTER

**DOWNLOAD
DE APP VAN
DOE MEE!**
met vele digitale
extra's

ERWIN KOEMAN:
'Wendy is een kind
als ieder ander'

AAN HET WERK!
Zij maakten van
de nood een deugd

JAAP VAN DIJK:
'Met hun steun red
ik het nu best'

**WONEN, LEVEN
EN LEREN**
op de Buurderij...

REUBEN & GERTJAN

'Muziek is ons leven:
let's rock 'n roll!'

MEE

te gast Jolanda

Elke editie van Doe mee! schuift er een cliënt van MEE aan, die als gastredacteur meedenkt over de inhoud. Deze keer is dat Jolanda Oliveira (47) uit Rotterdam.

"In mijn tienerjaren ontdekte ik zelf dat ik een licht verstandelijke beperking heb. Op school had ik moeite met lezen en rekenen en ik kreeg spraakles. Ik ging zelf op onderzoek uit en las over mensen die hetzelfde hebben als ik. Langzaam werd alles duidelijk: die verhalen kwamen me zo bekend voor. In mijn omgeving is mijn beperking niet altijd goed begrepen. Dat was best moeilijk. Er zijn verschillende dingen die ik niet zo goed kan. Maar er is gelukkig nog zoveel meer wat me wél lukt. Na verschillende baantjes geef ik nu als ervaringsdeskundige van MEE voorlichting over het leven met een licht verstandelijke beperking. Ik wil mijn verhaal vertellen en laten zien dat je in mogelijkheden moet denken, niet andersom. De reacties zijn fantastisch. Mensen leren van mijn verhaal en bewonderen mijn openheid en eerlijkheid. Daar word ik dan weer blij van."

Jolanda Oliveira (47)
Door haar licht verstandelijke beperking heeft Jolanda moeite met lezen en schrijven. Ook heeft ze vaak wat meer tijd nodig om praktische zaken te begrijpen.

'Heerlijk: puzzelen met mijn dochter'

'Ik fitness via SportMEE'

'Koken: lekker nieuwe recepten proberen'

'Fantastisch!
Andere mensen
leren van mijn
verhaal'

tekst en fotografie IVO HUTTEN

inhoud

INTERVIEW 6

VOETBALTRAINER ERWIN KOEMAN:
'Wendy wordt met de dag zelfstandiger. Ze is nu een kind als ieder ander'

WERK 8

BEROEPSKRACHTEN MET EEN BEPERKING
'Mijn handicap leeft met mij en niet andersom'

STANDPUNT 10

MILDHEID NODIG BIJ KLEINE CRIMINALITEIT
Is een misdrijf een misdrijf of is een LVB'er meer slachtoffer dan dader?

SAMENLEVEN 12

JAAP VAN DIJK GEEFT HET LEVEN NU EEN DIKKE ACHT:
'Mijn sociale netwerk staat vierkant achter me'

REPORTAGE 16

OP DE ZORGBOERDERIJ
Stijn, Sigrid en Roxanne wonen, leven en leren binnen de veilige structuur van de Buurderij

en verder

IN 'T KORT 4

Column, nieuwtjes, tips en boeken

WET LANGDURIGE ZORG 14

Wie helpt mij straks?

ONBETAALBAAR 19

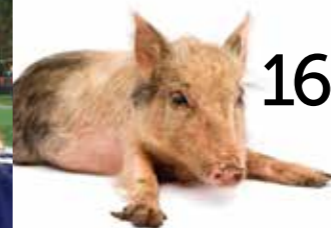
'Beter een goede buur dan een verre vriend!'

WIJ DOEN MEE 20

Reuben: 'Ondanks mijn spasme is mijn leven best rock 'n roll'

6

16

8

12

DOWNLOAD
DE APP VAN
DOE MEE!
met vele digitale
extra's

colofon

Doe mee! is een tijdschrift van MEE. Doe mee! verschijnt vier keer per jaar onder inhoudelijke verantwoordelijkheid van MEE Nederland. MEE ondersteunt mensen met een beperking en hun netwerk op alle levensgebieden en in alle levensfasen. **MEE maakt meedoen mogelijk.**

REDACTIE Annelies de Jongh, Marieke Oelen, Annemiek van Munster en Lise Solen **GASTREDACTIE** Jolanda Oliveira (gast), Wilma Bruinen (gast) **HOOFDREDACTEUR** Ed Vervoorn **PLV. HOOFDREDACTEUR** Fanny Leseman **REDACTIERAAD** Marjolijne Lewis, Simone van Ruth, Auke Blom, Kyra van der Meulen **REDACTIEADRES** redactie@meenederland.nl

CONCEPT EN REALISATIE mooi mag., Pauline Mulder en Susanne Mullenders, www.mooi.mag.com **ART DIRECTION** Tein Traniello, www.tein.nl **BEELDBEWERKING** Willem Grafische Bewerkingen **DRUK** Senefelder Misset Doetinchem

Wilt u uw abonnement op Doe mee! opzeggen, neem dan contact op met uw regionale MEE-organisatie. Een abonnement op de ingesproken versie van Doe mee! kunt u gratis bestellen bij Dedicon via klantenservice@dedicon.nl of 0486 486 486. Het gesproken abonnement stopzetten kan ook via Dedicon. Doe mee! verschijnt ook in digitale vorm, gratis te downloaden via de App Store of Google Play. Voor ondersteuning van MEE, bel **0900 999 88 88**: u wordt doorgeschakeld naar de vestiging van MEE bij u in de buurt. Of ga via www.mee.nl naar de website van uw regionale MEE-organisatie.

welkom ed

Het zijn roerige tijden. De maatschappij verandert. Mensen moeten vaker een beroep doen op hun omgeving. De veranderingen brengen soms onzekerheid met zich mee. Welke zorg of ondersteuning kan ik volgend jaar voor mezelf of voor mijn kind krijgen? Niet alles is nog duidelijk. Zo is het ook voor veel professionals in zorgorganisaties. Behouden zij hun werk waar zij vaak met hart en ziel voor gekozen hebben? Moeten ze omscholen of komen zij zonder betaald werk te zitten? Waar twijfel heerst, is hoop niet ver weg. In deze laatste Doe mee! van dit jaar staan opnieuw verhalen van mensen met een beperking die blij geven van kracht in moeilijke tijden.

Waar twijfel heerst,
is hoop niet ver weg

Kijk maar eens naar het verhaal van Jaap van Dijk, die mensen in zijn sociale netwerk vond om hem te helpen: 'Ik heb doorgezet en daarom ben ik uit die ellende omhoog geklommen.' Of wat dacht u van Mario Smits, masseur met een visuele beperking die zegt: 'Geef me een stok, en ik ga eropuit.' En gastredacteur Jolanda Oliveira, die ervaringsdeskundige bij MEE werd: 'Mensen leren van mijn verhaal en bewonderen mijn openheid en eerlijkheid. Daar word ik dan weer blij van.' We kennen het allemaal, die pieken en de dalen. Eigenlijk is het heel gewoon. Zoals voetbaltrainer Erwin Koeman zegt over zijn dochter die epilepsie heeft: 'Wendy is een kind als ieder ander.' Doe mee! verschijnt volgend jaar drie in plaats van vier keer, maar wel met meer pagina's en met extra informatie over cliëntondersteuning. Het artikel over de Wet langdurige zorg (pagina 14 en 15) geeft alvast een voorproefje. Voor mijzelf houdt het hier na drie jaar als hoofdredacteur op. Maar ik weet dat de opvolging in goede handen is. Annette Abels neemt het stokje over. U zag haar al eerder in het lente-nummer dit jaar. Ik ben dankbaar dat ik dit kon doen en dankbaar voor uw krachtige verhalen. En ik knoop ze goed in mijn oren!

ED VERVOORN
hoofdredacteur

fotografie STUDIO OOSTRUM

Ik was geen uitblinker op school. Ik had dan wel een talenknobbel, maar scoorde verder niet veel hoger dan een zeven. Medeleerlingen kenden mij van mijn stukjes in de schoolkrant. Mijn doel was dan ook om een baan te vinden en daarnaast aan mijn debuutroman te werken. Na mijn tijd op Heliomare, een school voor mensen met een beperking, volgde ik een opleiding tot secretariaal medewerkster. Langzamerhand kwam ik erachter dat ik de theorie goed beheerste, maar dat mijn lichaam mij in de praktijk in de steek liet. Was ik wel inzetbaar op de werkvloer? Daar begon mijn toenmalige jobcoach ook aan te twijfelen en hij liet me vallen als een baksteen. Het voelde alsof ik in drijfzand terecht was gekomen en steeds verder wegzakte. Wat nu? Ik beet me vast in

Hoe ik het geflikt heb?

Blijven schrijven,
blijven knokken!

het schrijven van een boek en was dankbaar voor een wekelijkse column. De redactrice van de schoolkrant hoorde van mijn schrijfplannen en zei: "Ben je daar nog mee bezig? Laat die droom los, jouw column wordt alleen gelezen omdat jij gehandicapt bent..." Die opmerking was een mes in mijn rug. Ik was vastbesloten om haar ongelijk te bewijzen! Een maand later bracht een fan van mijn columns mij in contact met een uitgeverij. En daardoor werd mijn eerste boek werkelijkheid: een bundel van mijn columns. Ik had nooit verwacht dat er een helpende hand uit die hoek zou komen. Ik ben nog een keer teruggegaan naar Heliomare en ontmoette een meisje met dezelfde dromen. "Hoe heb je het geflikt?", vroeg ze. Ik glimlachte. "Blijven schrijven, blijven knokken. En een kleine dosis geluk." En nu komt mijn tweede boek uit. Een jeugdroman; Zusters van de zee. Ik ben apetrots op mezelf.

ROBIN CORBEE (24)

IS SPASTISCH EN ZIT IN EEN ROLSTOEL. BINNENKORT VERSCHIJNT HAAR TWEEDE BOEK ZUSTERS VAN DE ZEE.

Bekijk
in de app
digitale
extra's

foto INGRID JONGENS

Ik doe weer mee!-congres

Op 18 november kwamen zo'n 150 mensen met een beperking in Amersfoort samen om met elkaar te praten over de veranderingen op het gebied van zorg, ondersteuning, werk en inkomen. MEE en Ieder(in) organiseerden deze middag omdat er vaak over organisaties, gemeenten en geld wordt gepraat. Terwijl in deze fase juist de stem en de ervaringen van mensen met een beperking belangrijk zijn. Er werd gedebatteerd en gediscussieerd. Maar ook samengewerkt aan een top 10 van aanbevelingen voor gemeenten. www.ikdoeweermee.nl

'In de toekomst wil ik een eigen kledinglijn voor mensen in een rolstoel'

Kelly Lampers (23) is de winnares van het modeproject Fashion on Wheels, een initiatief van de Zonnebloem. "De opdracht was kleding te ontwerpen voor rolstoelgebruikers die zowel comfortabel als trendy is. Mijn outfit bestond uit een stoere jeans, een shirt en een korte trenchcoat. Dit project is één grote inspiratiebron voor mij!" www.fashiononwheels.nl

Kelly

tekst VIOLA WITJES, MOOI.MAG.

Nieuwe zorg 2015

HANDIGE WEBSITE

Heeft u nu (langdurige) zorg? Dan verandert er per 1 januari 2015 veel voor u. De gemeenten en zorgverzekeraars krijgen meer taken. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft daarom een website gepubliceerd en een telefonisch informatiepunt geopend: 0800 0126. Op de site wordt uitgelegd welke rechten u heeft en u vindt er antwoorden op diverse zorgvragen. De website is zowel geschikt voor de jeugd als voor volwassenen. www.hoeverandertmijnzorg.nl

Documentaire

DE LOOP DER TIJD

Jikke de Gruijter was 7 jaar toen haar vader in een rolstoel terechtkwam. Er brak een periode van grote verandering aan en Jikke en haar vader raakten steeds verder van elkaar verwijderd. Jikke vertelt in haar zelfgemaakte documentaire 'De loop der tijd' over haar boosheid en schaamte. In 'De loop der tijd' kunnen mensen die hetzelfde hebben meegemaakt zichzelf herkennen. Want, vindt Jikke: 'Als je boos bent moet je dat eerst verwerken zodat je daarna vrede kunt hebben met de situatie.'

www.jikkedegruijter.com

Poëziewedstrijd

HET ANDERE GEDICHT

Stichting Special Arts Nederland reikte onlangs de prijzen uit van de landelijke poëziewedstrijd voor mensen met een verstandelijke beperking: Het Andere Gedicht. Als grote winnaar kwam Alfredo Haighton uit de bus. Met zijn gedicht 'Gefranjeerde tulpen' gooide hij hoge ogen bij de vakjury. De jury zei: "Alfredo speelde het meest met de taal. Het lijkt wel alsof er ooit een woordenboek op zijn hoofd is gevallen." Van alle inzendingen zijn 156 gedichten geselecteerd en verenigd in de dichtbundel 'Dag taart op de tafel'. www.specialarts.nl

annemiek

bezoekt slechtzienden in Ethiopië

Annemiek (38) is slechtziend geboren en heeft lange tijd niet onder willen doen voor haar vrienden zonder beperking. Zes jaar geleden ging het niet goed met haar. "Ik was doodmoe, maar ontkende dat. Toch moest er iets veranderen, want de worsteling met mijzelf hield ik niet langer vol. Ik volgde een jaar een revalidatieprogramma. Toen bleek dat ik al die tijd mijn slechtziendheid had overgecompenseerd. Ik vond het lastig te erkennen dat ik een beperking heb. Nu kom ik daar openlijk voor uit. Ik heb een geleidehond en loop

met een stok. Door mij kwetsbaar op te stellen, is het leven makkelijker geworden. Binnenkort vertrek ik met vier andere slechtzienden naar Ethiopië. We doen mee aan The Ethiopia VIP (Visually Impaired Person) Xperience, een project van Respo International dat kleinschalige projecten voor kinderen met een visuele beperking ondersteunt. We gaan intensief samenwerken met Ethiopische jongeren met als doel de sport- en spelvoorzieningen voor kinderen met een visuele beperking te verbeteren. De reis is vast confronterend want ik besef dat ik als Nederlandse veel geluk heb gehad. Als baby heb ik verschillende operaties aan mijn ogen ondergaan. Onder andere voor mijn aangeboren staar. Als ik niet geopereerd had kunnen worden, was ik nu volledig blind geweest. We mogen dankbaar zijn voor wat hier mogelijk is. De mensen in ontwikkelingslanden gaan vaak ongecompliceerder met hun beperking om terwijl ze zo weinig hebben. Daar verwacht ik tijdens mijn reis nog wat van te kunnen leren."

<https://www.facebook.com/TheEthiopiaVipXperience>

SERIEUZE HUMOR

'Zusters van de zee' is de eerste jeugdroman van (Doe mee!-columniste) Robin Corbee. De 17-jarige Anna probeert een eeuwenoud mysterie op te lossen. Twee magische beelden, de zusters van de liefde, zijn van elkaar gescheiden. Ongeluk is het gevolg. Anna is vastbesloten de zusters te herenigen. Tijdens haar zoektocht komt ze in aanraking met vreemde figuren en een avontuur vol wonderbaarlijke gebeurtenissen volgt.

ZUSTERS VAN DE ZEE,

Robin Corbee, € 17,50,
ISBN 9789048822201

www.lebowski publishers.nl

Doe mee! mag 3 exemplaren van 'Zusters van de zee' verloten! Winnen? Stuur een mail naar redactie@meenederland.nl

ONTDEK DE WERELD

Een boekje lezen met uw kind is vaak een normale bezigheid. Is uw kind blind of slechtziend, dan is dit niet meer zo vanzelfsprekend. Stichting Aangepast Lezen en Dedicon hebben daarom 'Voeljeboekje' en 'JumboLetter' gelanceerd. 'Voeljeboekje' is voor blinde en zeer slechtziende kinderen van 2 tot 8 jaar. Al lezend en voelend ontdekken zij de wereld. JumboLetter is een collectie jeugdboeken in extra grote letters voor kinderen van 6 tot 14 jaar die (zeer) slechtziend zijn. De collecties zijn te leen via www.voeljeboekje.nl en www.jumboletter.nl

FOTOBOEK ALBINO'S

Bij albino's ontbreekt het pigment melanine waardoor ze een lichte huid, oog- en haar kleur hebben. Caitlin Sas vindt dat in iedere onvolkomenheid een schoonheid verborgen zit en dit verklaart haar fascinatie voor albino's. Caitlin fotografeerde mensen met albinisme en de beelden zijn gebundeld in een fotoboek. Het bevat portretten, close-ups en persoonlijke verhalen. Het boek is te koop bij PhotoQ bookshop Amsterdam of te bestellen per mail: info@caitlinsas.com. www.caitlinsas.com

ANDERS KIJKEN,
Caitlin Sas, € 25,00,
ISBN 9789082238501,

Erwin Koeman:

Wendy doet nu de dingen die wij allemaal doen'

Voetbaltrainer Erwin Koeman en zijn vrouw Emmy zijn de trotse ouders van Wendy (22) en Len (24).

Tot haar dertiende heeft Wendy met enige regelmaat epileptische aanvallen. Bovendien heeft ze een lichte hersenbeschadiging. Erwin: 'Natuurlijk heb je altijd wat meer zorgen om een kind dat iets heeft. Maar we zijn vrij nuchter. Ze is een kind als ieder ander.'

Toen onze dochter Wendy anderhalf was, kreeg ze koortsstuipen. Dat was verschrikkelijk eng". Aan het woord is voetbaltrainer en voormalig Oranjespeler Erwin Koeman. "Ze viel dan weg, haar ogen draaiden, ze maakte verkrampte bewegingen, verstijfde helemaal. Je weet je geen raad op zo'n moment, je denkt dat je kind doodgaat. Het is zó ingrijpend. Zeker omdat ze nog zo klein was. Zo'n aanval duurde maar een seconde of dertig, maar het leek wel een kwartier. Het was echt schrikken. En dat bleef zo. De vijftiende aanval was net zo eng als de eerste. Het went nooit."

HELM OP IN DE KLAS

"Mijn vrouw Emmy heeft medicijnen gestuurd en zij vertrouwde de koortsstuipen van Wendy niet. Ze bleven maar aanhouden, zelfs als ze géén koorts had. Uiteindelijk zijn we rond haar vijfde jaar bij een specialist terechtgekomen. Na wat tests kregen we al snel een diagnose: epilepsie. Voor ons was het een opluchting om te weten wat er aan de hand was. Wendy kreeg medicijnen om de aanvallen te onderdrukken. Al was het voor haar niet altijd makkelijk om die te moeten nemen, zeker toen ze nog klein was. Pas toen ze later op een speciale school kwam met meer kinderen met epilepsie, begon ze in te zien hoe belangrijk haar medicijnen voor haar waren.

Sommige kinderen waren er erger aan toe en moesten bijvoorbeeld permanent een helm op in de klas omdat ze wel tien keer per dag op de grond vielen. Wendy heeft zich vanaf dat moment heel goed gerealiseerd dat die medicijnen belangrijk voor haar waren. Eigenlijk was het daarna nooit meer een probleem voor haar."

MEP UITDELEN

"Wendy heeft op een reguliere school in groep 1 en 2 gezeten, maar al vrij snel werd duidelijk dat ze een lichte hersenbeschadiging had. Ze had moeite met leren. Vooral begrijpend lezen en rekenen waren moeilijk voor haar. En ook praten ging in het begin wat moeizaam. Een goede volzin maken, lukte haar niet altijd. Dat was voor haar wel frustrerend. Zeker als dat haar grote broer wel makkelijk afging en zij niet uit haar woorden kon komen. Dan wilde ze wel eens een mep uitdelen... Maar ja, welke broer en zus hebben nooit een keer mot? Nu zijn ze gelukkig de beste maatjes hoor!

Vanaf groep 3 ging Wendy naar een speciale school, De Berkenschutse in Heeze. Daar zaten meer kinderen met epilepsie maar ook met andere aandoeningen. Daar is ze geweldig opgevangen. En wij trouwens ook. Zes jaar lang werd ze 's ochtends met een busje opgehaald en 's middags weer thuisgebracht. Dat was in het begin wel moeilijk, om haar in dat busje weg te zien gaan. Maar die school heeft zoveel zorgen bij ons weggenomen. Wendy kreeg heel veel aandacht, maar ook wij als ouders werden goed op de hoogte gehouden van haar vorderingen. We zijn ontzettend blij geweest met die school. Ik denk dat we mede daardoor goed met de situatie hebben kunnen omgaan. Natuurlijk heb je altijd wat meer zorgen om een kind dat iets heeft. Maar we zijn vrij nuchter. Wendy is een kind als ieder ander."

"De vijftiende aanval is net zo eng als de eerste, het went nooit"

met mijn broer Ronald bij Southampton. Mijn vrouw pendelt heen en weer. Soms is Wendy dan een week of twee alleen thuis, maar dat gaat prima."

haar armen en benen. Ze heeft toen zelfs een beenmergpunctie gehad om te kijken of ze leukemie had. Gelukkig was dat niet het geval. Het bleek een auto-immuunziekte waarbij haar eigen lichaam haar bloedplaatjes aanviel. Ze werd met prednison behandeld. De specialist adviseerde ons om haar te laten stoppen met de epilepsie medicijnen die ze al zoveel jaren slikte. Ze had niet veel aanvallen meer gelukkig, ongeveer om de paar maanden één keer. En ze was op dat moment al twee jaar aanvalsvrij. We besloten te stoppen en ze heeft geen aanval meer gehad. Sinds die tijd gaat het met Wendy beter en beter. Ze werd ook alerter. Ze heeft zich vooral de laatste jaren enorm ontwikkeld. Na De Berkenschutse is ze naar een praktijkcollege gegaan in Eindhoven. Een school voor kinderen met leerproblemen. Daar heeft ze het ook echt naar haar zin gehad. Door de situatie van Wendy maak je andere keuzes in je leven. Pas toen Wendy een jaar of achttien en al lang aanvalsvrij was, besloten mijn vrouw en ik dat ik een trainerschap kon aannemen in het buitenland. Ik heb toen twee jaar in Hongarije gezeten. En nu zit ik in Engeland, samen met mijn broer Ronald bij Southampton. Mijn vrouw pendelt heen en weer. Soms is Wendy dan een week of twee alleen thuis, maar dat gaat prima."

DAMESELF TAL
"Inmiddels werkt ze bij Prins Heerlijk in Tilburg. Een horeca-opleiding voor mensen met een lichte leerhandicap. Drie dagen per week werken, één dag per week theorie. Ze zit nu in het tweede jaar. Ze is ook echt iemand voor de dienstverlening. Ze is zo sociaal. En zeer gedisciplineerd. Altijd op tijd, ziet er altijd keurig uit. En haar agenda is overvol. Dat was vroeger al zo. Buiten spelen met vriendjes, altijd onderweg. En dan voetbalt ze ook nog eens fanatiek. Van haar tiende tot haar achttiende heeft ze met de jongens meegespeeld, en daarna is ze bij het dameselftal gaan voetballen. Dit jaar heeft ze zelfs een nieuw dameselftal mede opgericht. Dat doet ze ook allemaal.

Een enkele keer groeien kinderen over hun epilepsie heen. Dit was bij Wendy gelukkig het geval. En de gevolgen die zijn achtergebleven zijn zo minimaal dat je daar nauwelijks iets van merkt. Wendy doet de dingen die wij allemaal doen, en dat doet ze al jaren. Ze heeft onlangs haar rijbewijs gehaald. Daarvoor moest ze wel een doktersverklaring hebben, maar die kreeg ze zonder problemen. Ze wordt met de dag zelfstandiger. Ik denk dat ze er over een jaar of twee klaar voor is om, net als haar broer, op zichzelf te gaan wonen. Ik heb er alle vertrouwen in!"

Erwin Koeman is ambassadeur van het Epilepsiefonds. Meer informatie: www.epilepsiefonds.nl

'Alles wat ik graag doe, kan ik nu gewoon'

Wendy Koeman: "Het is best gek, maar ik weet zelf eigenlijk niets meer van die aanvallen. Ik weet alleen dat mijn moeder het wel eens zag aankomen en me dan op de bank legde. Ik heb nu ook nergens meer last van. Ik heb dan een lichte hersenbeschadiging, maar daar merk ik zelf niets van. Ik denk er niet bij na en ik doe gewoon wat ik wil. En alles wat ik nu graag doe - mijn werk in de horeca en voetballen bijvoorbeeld - dat kan ik ook gewoon. Met mijn vader heb ik altijd een hele goede band gehad. Nu woont hij in Engeland en komt hij eens per maand een weekend thuis, en soms gaan wij naar hem toe. Ik zie hem dus niet zo heel veel. Maar dat is ook weer niet zo erg. Ik ben zelf ook bijna nooit thuis. Ik heb het veel te druk met alle leuke dingen die op mijn pad komen. En ik wil niks missen!"

Erwin Koeman is ambassadeur van het Epilepsiefonds. Meer informatie: www.epilepsiefonds.nl

Beroepskrachten met een beperking

Van de nood een deugd

Mensen met een visuele beperking zouden over het algemeen een extra goede tastzin hebben. En mensen met een autisme spectrum stoornis (ASS) hebben vaak een goed oog voor detail of zijn heel technisch. Sommige beperkingen brengen een bijzonder talent met zich mee. Doe mee! sprak met Tim, Ellis en Mario. Zij oefenen nu een beroep uit waar hun talent volledig tot zijn recht komt.

'Mijn handen zijn mijn ogen'

Mario Smits (52): "Ik ben blind en werk inmiddels acht jaar als masseur bij Sanadome in Nijmegen. Alles in mijn werk draait om gevoel. Mijn handen zijn mijn ogen. Ik volg mijn handen: wat zeggen ze mij over de persoon op de behandel-tafel, hoe voelen zijn spieren aan...? Moet de behandeling zacht of mag het wel wat steviger...? Omdat ik niets zie, kan ik me daar volledig op concentreren. Het is een kwaliteit die ik door mijn handicap heb ontwikkeld. Bijna dertig jaar geleden raakte ik blind na een zwaar motorongeval in militaire dienst. Heel even stortte mijn wereld in, maar al snel heb ik de draad opgepakt. Ik zei: 'Geef me een stok, ik ga erop uit.' Natuurlijk zijn er veel hindernissen als je niets ziet, maar daarvoor zoek ik oplossingen. Zo houd ik de tijd van een massage in de gaten door een cd met muziek. Ik weet precies hoe lang de nummers duren. Je wordt heel inventief. Veel mensen zijn enthousiast over mijn behandelingen en vragen soms speciaal naar mij. Die waardering doet me goed. Na negentien jaar in een administratieve functie, ben ik blij dat ik nu met mijn handen werk."

'Ik ben precies tot op de pixel'

Tim Veluwenkamp (24): "Ik heb een lichte vorm van ASS en ben spastisch. Maar thuis zitten? Dat is niks voor mij. Ik heb altijd in mijn achterhoofd gehad dat ik mijn eigen boterham zou gaan verdienen ondanks mijn beperking. Zelfs op vakantie sta ik na een paar dagen alweer te trappelen om aan de slag te gaan. Mijn hobby is mijn werk geworden. Ik ben programmeur en systeembeheerder bij NoXqs in Elst, een ICT-bedrijf waar veel mensen met autisme werken. Door mijn beperkingen kost elke stap mij drie keer zoveel energie, maar mijn doorzettingsvermogen is groot. Mijn handicap leeft met mij en niet andersom. Alleen schiet ik wel eens te ver door en is een rustdag nodig om bij te komen. Ik ben nu eenmaal heel stipt. Alle details in mijn werk moeten kloppen. Precies tot op de pixel! Of dat met mijn handicap te maken heeft weet ik niet. Het is gewoon mijn werk en dat wil ik goed doen. Geduld had ik ook nodig om deze mooie baan te vinden. Bij de vijfde jobcoach die mij begeleidde was het uiteindelijk raak. Dat is nu bijna vier jaar geleden. Sinds een halfjaar woon en leef ik helemaal zelfstandig. Ik dop mijn eigen boontjes, daar ben ik best trots op!"

**Bekijk in
de app**
een filmpje met de
visie van NoXqs op
werken met een
beperking

'Werken heeft mij vrij gemaakt'

Ellis Jongerius (29): "Mijn werk heeft mijn leven zo veel kleur en energie gegeven. Zeven jaar geleden was ik heel gesloten en had ik veel moeite om contact te maken met mensen. Ik durfde anderen niet eens aan te kijken. Bij LFB in Utrecht, een belangenorganisatie voor en door mensen met een verstandelijke beperking, ben ik opgeleid tot ervaringsdeskundige. Ik geef nu trainingen en gastlessen in het hele land, ook aan zorgprofessionals. LFB leerde mij naar mezelf te kijken en te achterhalen wat ik kan en wat ik wil. Die kennis en ervaring wil ik doorgeven aan anderen. Uit een schemerig gebied is een grote, gekleurde vogel in mij wakker geworden die vrij is om haar eigen pad te bewandelen. Ik heb veel meer bravoure gekregen. Dat is ook nog eens heel handig, want in de huidige maatschappij moeten wij steeds meer zelf regelen. Ik ben er nu ook aan toe om zelfstandig te gaan wonen. Dat had niemand ooit gedacht. Ik ben wat dat betreft een diesel; langzaam kom ik op gang, maar als de motor eenmaal draait, ben ik niet te stoppen. Het mooiste compliment kreeg ik onlangs van mijn ouders. Ons zorgenkind van vroeger is nu een zorg minder, zeiden ze. Daar krijg ik hele grote vleugels van." ◉

VERSTANDELIJKE BEPERKING?

Mildheid nodig bij kleine criminaliteit!

Vaker dan gemiddeld zijn mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) betrokken bij kleine criminaliteit, zoals drugsmokkel of diefstal. Omdat sommige mensen uit deze doelgroep makkelijk beïnvloedbaar zijn, plegen ze die misdrijven niet altijd geheel vrijwillig en overzien ze de gevolgen niet. In hoeverre dient justitie rekening te houden met iemands beperking? Is een misdrijf een misdrijf of is een LVB'er meer slachtoffer dan dader? Vier deskundigen reageren op het standpunt.

'Eedere zaak moet je individueel bekijken'

Hans Anker, strafrechtadvocaat bij Anker & Anker Strafrechtadvocaten in Leeuwarden:

"Ouders van jongeren met een licht verstandelijke beperking trekken vaak pas aan de bel als de strafbeschikking op de deurmat valt. Dan is het kwaad al geschied. En moet ik als strafrechtadvocaat veel repareren. Dat zou niet nodig zijn als in het proces-verbaal dat de politie opstelt, wordt vermeld dat de verdachte een verstandelijke beperking heeft. Ook zouden jeugdige LVB'ers beter moeten worden voorgelicht, bijvoorbeeld als zij afstand doen van hun recht om te overleggen met een advocaat. Ze hebben vaak geen idee welke consequenties dat heeft. Natuurlijk pleit ik niet automatisch voor milde straffen. Iedere zaak moet je individueel bekijken. Is er sprake van

toerekeningsvatbaarheid? Heeft de betrokkene de consequenties van zijn gedrag kunnen overzien? Mocht het tot strafoplegging komen, dan moet de persoonlijkheid van de verdachte worden meegenomen in de strafmaat. Ook ben ik voorstander van het opleggen van straffen uit het jeugdstrafrecht of het verplicht volgen van een leerproject. Dit kan in bepaalde gevallen, zelfs ook bij jongeren tussen de 18 en 23 jaar. Een straf met een pedagogisch karakter, waarbij bijvoorbeeld aandacht is voor grensoverschrijdend gedrag of de gevolgen van alcoholmisbruik, levert meer op dan het betalen van een geldboete of een taakstraf. De kans op recidive wordt dan aanzienlijk kleiner. Bovendien voorkom je dat een jeugdige LVB'er op jonge leeftijd een strafblad heeft."

'Er wordt rekening gehouden met het geestesvermogen'

Sjef van Gennip is voorzitter van Reclasse-ring Nederland: "Het voert te ver om te stellen dat alle mensen met een licht verstandelijke beperking automatisch in aanmerking moeten komen voor een lichtere straf als zij een strafbaar feit hebben gepleegd. Wij van de reclassering stellen op verzoek van het Openbaar Ministerie of de rechterlijke macht, een adviesrapport op waarin we onder meer het delict, de oorzaken en de achtergrond, houding en gedrag van de verdachte in kaart brengen. Uiteraard wordt hierin ook het geestesvermogen van de dader meegenomen. Ook de rechter houdt bij het bepalen van een passende straf of behandeling absoluut rekening met de omstandigheden."

'Er is meer scholing nodig in de strafrechtketen'

Nico Overvest is adviseur strategisch management in de zorg en expert LVB en criminaliteit: "Wordt een LVB'er verdacht van een strafbaar feit, dan moeten alle partijen binnen het strafrecht daar op een passende manier op reageren. Een verdachte met een licht verstandelijke beperking moet je bijvoorbeeld anders benaderen in het verhoor. Een LVB'er heeft meer tijd nodig om een vraag goed te begrijpen. Geeft hij niet op tijd antwoord, dan zou dat opgevat kunnen worden als gebrek aan medewerking. Wat niet altijd zo is. Bovendien is een LVB'er sneller geneigd te bevestigen wat hem ten laste wordt gelegd. Ook vindt hij het vaak moeilijk dingen te plaatsen in tijd en ruimte: wanneer en waar vond iets plaats? Wil je de waarheid boven water halen, dan is het essentieel dat je weet dat de verdachte een verstandelijke beperking heeft. Zo kun je de vraagstelling aanpassen. Meer scholing op dit gebied is dan ook een must. Het verhoor is immers bepalend voor het vervolg van het strafproces. Een slecht verhoor werkt absoluut door. En vaak negatief. Ook valt winst te behalen bij de begeleiding van mensen met een beperking. Zeker als het gaat om middelenmisbruik, agressiviteit of ingezet worden voor criminele activiteiten. Wil je voorkomen dat deze groep in het strafrechtstelsel terecht komt, dan zijn structuur en begrenzing meer nodig."

De LVB'er wordt gepakt, het criminele brein niet'

Muharrem Yavuz is bewaarder op de afdeling extra zorgvoorziening bij Dienst Justitiële Inrichtingen: "Absoluut is mildheid nodig! Steeds meer LVB'ers verdwijnen in de bajes. Veel criminelen maken misbruik van deze kwetsbare doelgroep. De LVB'er wordt opgepakt, het criminele brein erachter niet. Als iemand vraagt om XTC-pillen te bewaren, dan doen mensen met een verstandelijke beperking dat vaak zonder de gevolgen ervan te overzien. Ze zijn goedgegelovig en kunnen moeilijker 'nee' zeggen. Deze mensen hebben professionele ondersteuning nodig om niet in het criminele circuit te belanden. Het is dan ook een slechte zaak dat hier steeds meer op wordt bezuinigd. Ook merk ik dat LVB'ers minder goed opgewassen zijn tegen het leven in de gevangenis. Zeker omdat je vaak op het eerste gezicht niet kan zien dat er sprake is van een beperking en het personeel niet deskundig genoeg is om signalen te herkennen, worden ze door hun afwijkende gedrag als 'lastpak' gezien. Met alle gevolgen van dien."

LVB EN WEERBAARHEID

MEE organiseert bijeenkomsten om mensen met een licht verstandelijke beperking sociale vaardigheden aan te leren, hun zelfvertrouwen te versterken en hen zelfredzamer te maken zodat ze beter in staat zijn 'nee' te zeggen. Een voorbeeld hiervan zijn weerbaarheidstrainingen. Daarnaast geeft MEE ook trainingen aan professionals in het herkennen van en omgaan met mensen met een licht verstandelijke beperking. Dit voorkomt veel onbegrip.

Informeer naar de mogelijkheden bij de MEE-organisatie in uw buurt.

'Ze staan vierkant achter me'

Een cijfer voor levensgeluk...? Jaap van Dijk ging van een hele diepe onvoldoende naar een dikke acht. In nog geen negen maanden tijd. Hoe hij dat voor elkaar kreeg? Met Sociale Netwerkversterking; een methode van MEE om de zelfredzaamheid te vergroten. 'Met een beetje steun uit mijn netwerk red ik het nu best!'

Begin dit jaar bracht hij een maand door op de psychiatrische afdeling van het ziekenhuis in Zwolle. Zo slecht was Jaap van Dijk (52) eraan toe. "Op een zondagavond zakte ik in elkaar. Zomaar. Ik stond op van de bank en ineens ging het licht uit. In het ziekenhuis hebben ze me onderzocht. Ze konden geen lichamelijke oorzaak vinden en ik belandde op de psychiatrische afdeling."

VRESELIJK BENAUWD

Dat Jaap instortte, was eigenlijk niet zo vreemd: "Ik had veel meegemaakt in het verleden, m'n relatie was niet goed, ik was net verhuisd, op m'n werk ging het niet goed... ineens kwam alles bij elkaar." Jaap was overbelast, zo luidde de conclusie van de artsen. Een maand lang kreeg hij intensieve therapie: "Elke dag van half 9 tot 3 uur. Vanaf de tweede week mocht ik in de weekenden naar huis. Maar zodra ik daar was, kreeg ik het vreselijk benauwd en moest ik weer terug naar het ziekenhuis."

Tijdens zijn opname bleek uit onderzoek dat Jaap een licht verstandelijke beperking heeft. Hij werd aangemeld bij MEE IJsseloevers, waar Jacquélien Siebrand zijn vaste consultant werd. Jaap: "Al direct bij de eerste ontmoeting klikte het. In het begin hadden we zeker een paar keer per week contact. Jacquélien kwam regelmatig bij me thuis om met me te praten." Die gesprekken maakten deel uit van de Sociale

Netwerkversterking, een methode waarmee MEE mensen helpt hun zelfredzaamheid te vergroten, onder meer door hun omgeving erbij te betrekken (zie kader).

100 PROCENT

De Sociale Netwerkversterking startte met sessies waarin Jaap met Jacquélien op zoek ging naar zijn kwaliteiten. "Ik was altijd heel onzeker over mezelf, dacht dat ik niks kon. In het begin vond ik die sessies dan ook maar niks. 'Moet dit mij gaan helpen?!', vroeg ik Jacquélien. Maar al snel voelde ik mezelf groeien. Ik ontdekte dat ik helemaal zo slecht nog niet was. Dat ik bijvoorbeeld heel handig ben: ik kan meubels maken, en mijn motor is nog nooit in de garage geweest omdat ik alles zelf repareer. Verder ben ik heel netjes, mijn huis is altijd opgeruimd. En ik ben een doorzetter. Daardoor ben ik ook uit de ellende omhoog geklommen. Als je er maar voor vecht, dat is belangrijk. Ik geef altijd 100 procent."

IK HEB NIEMAND

In dezelfde periode verbrak Jaap de relatie met zijn vriendin. "Op een gegeven moment werd het me duidelijk: ik ga hier kapot aan, ik moet ermee stoppen. Het was een opluchting om weer alleen te zijn; ik kreeg weer lucht."

Onder begeleiding van Jacquélien ging Jaap nadenken over zijn toekomst. Hij formuleerde drie punten die belangrijk voor hem waren: hij wilde graag in zijn huis blijven wonen,

"Al snel ontdekte ik dat ik zo slecht nog niet was. En voelde ik mezelf groeien"

"Ik ben een doorzetter. Daardoor ben ik ook uit de ellende omhoog geklommen"

Bekijk in de app het filmpje over Sociale Netwerkversterking

Carola heeft fibromyalgie en vertelt hoe vrienden en familie haar hebben geholpen haar leven weer op de rails te krijgen.

HULP UIT EIGEN NETWERK

Met de Sociale Netwerkversterking (SNV) stelt MEE de eigen kracht van de cliënt en het directe netwerk centraal. Onder begeleiding van een consultant maakt de cliënt samen met zijn netwerk een plan voor de toekomst. Mensen uit het netwerk - bijvoorbeeld familieleden, vrienden of burens - kunnen daarbij aangeven op welke manier ze willen helpen. De SNV vergroot de zelfredzaamheid en het zelfvertrouwen van de cliënt. Bovendien helpt het kosten voor meer professionele hulp te besparen. Informeer naar de mogelijkheden bij de MEE-organisatie in uw buurt.

hij wilde zijn financiën zelf regelen, en hij wilde weer een sociaal leven. Een van de stappen in Sociale Netwerkversterking is vragen welke mensen Jaap wilde laten meedenken over de manier waarop hij de drie doelstellingen kon verwezenlijken. "Ik zei meteen: 'Ik heb niemand.' Mijn ouders waren al overleden, ik heb geen broers en zusters, woonde nog maar net in Zwolle, had geen contact met familie... Maar toen we samen gingen nadenken, konden we toch drie mensen bedenken: mijn vriendin Nancy van de psychiatrische afdeling, mijn collega Marijn en mijn buurvrouw Sandra."

SAMEN AAN DE SLAG

Vrijdagavond 9 mei was het zover: Marijn, Sandra en Nancy kwamen bij Jaap thuis voor een meedenkbijeenkomst. Het eerste halfuur was Jacquélien erbij om het doel van de avond toe te lichten: bekijken of en zo ja hoe deze mensen Jaap konden helpen bij het realiseren van zijn doelstellingen. Jaap vertelt: "Daarna vertrok Jacquélien en gingen wij samen een plan maken. Ze gaven alle drie aan dat ze me graag wilden helpen, bijvoorbeeld bij mijn administratie. En ze kwamen met het idee om mediation in te schakelen om met mijn ex-vriendin te regelen dat ik in het huis kon blijven wonen." Daar voelde Jaap wel wat voor. Hij schakelde een mediator in, maar helaas zonder resultaat: zijn ex stapte toch naar de rechter. In dat moeilijke proces waren Marijn, Sandra en Nancy er echt voor hem: "Sandra schreef namens de anderen en namens de buurt een brief aan de rechter, waarin stond hoe belangrijk het was dat ik hier bleef wonen. En bij de rechtszaak zaten ze alle drie achter me. Ze konden niks zeggen, maar ik voelde hun steun. Achteraf waren ze misschien wel net zo blij als ik dat ik in mijn huis kon blijven."

VOLOP CONTACT

Nog steeds staan Nancy, Marijn en Sandra klaar voor Jaap: "Als ik een brief krijg die ik niet begrijp, klop ik bijvoorbeeld aan bij Sandra. Maar dat komt steeds minder vaak voor; ik red me best. Bij mijn financiën krijg ik nu steun van maatschappelijk werk en over een tijdje kan ik het vast zelf." De Sociale Netwerkversterking heeft dus vruchten afgeworpen voor Jaap. "Ik kan het echt iedereen aanraden die vastloopt in zijn leven. De sessies met Jacquélien hebben me weer op de been geholpen. Inmiddels heb ik ook weer volop contact met mijn familie. Nancy heeft me laten zien hoe Facebook werkt en via die weg heb ik mijn neven, nichten, ooms en tantes teruggevonden. Het is fijn om weer familie te hebben. En mijn band met Marijn, Sandra en Nancy is nog sterker geworden. Zij zijn mijn vertrouwensmensen, we gaan voor elkaar door het vuur!"

‘Wie helpt mij straks?’

Met ingang van het nieuwe jaar verandert er van alles in de zorg. Dat heeft ook gevolgen voor de ondersteuning van cliënten. Waar kunt u straks aankloppen voor een onafhankelijke gesprekspartner en ondersteuner in de zoektocht naar de juiste zorg en ondersteuning?

De belangrijkste veranderingen op een rij, aan de hand van acht vragen over cliëntondersteuning onder de nieuwe Wet langdurige zorg.

1 Wat verandert er in 2015?

Op 1 januari gaat de Wet langdurige zorg (Wlz) in. In die wet staat hoe zware, langdurige zorg wordt geregeld. De Wlz vervangt de huidige Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De AWBZ houdt dus per 1 januari op te bestaan. Voor mensen die op dit moment gebruikmaken van de AWBZ is 2015 een overgangsjaar.

2 Blijft mijn recht op zorg wel hetzelfde?

Indien u nu AWBZ-zorg krijgt en in een instelling verblijft, houdt u ook na 2015 het recht op die zorg. U hoeft niets te doen.

Als u nu thuis zorg krijgt op basis van de AWBZ, bijvoorbeeld persoonlijke verzorging of verple-

ging, verandert er wel iets. U houdt uw recht op deze zorg tot uiterlijk 31 december 2015. Als uw indicatie een eerdere einddatum heeft, eindigt het recht op deze zorg eerder. Ook bij een verlenging van een indicatie of herindicatie moet u alert zijn op mogelijke veranderingen en kan een cliëntondersteuner met u mee kijken. Gemeenten moeten vóór 1 oktober 2015 contact opnemen met mensen die thuis AWBZ-zorg ontvangen. Deze personen moeten namelijk een nieuwe indicatie aanvragen bij het Centrum indicatiestelling Zorg (CIZ) op basis van de Wlz. Als u thuis AWBZ-zorg ontvangt en u hebt op 1 oktober 2015 niets gehoord van uw gemeente, dan is het verstandig zelf contact op te nemen. Indicaties voor losse voorzieningen die u vóór eind 2014 bij het CIZ aanvraagt, worden afgegeven tot uiterlijk 31 maart 2015.

3 Hoe weet ik of mijn zorgvraag onder de Wlz of onder de Wmo valt?

Als u langdurige en intensieve zorg nodig heeft, valt u straks onder de Wlz. De lichtere zorg en ondersteuning vallen onder de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). Dit geldt bijvoorbeeld voor lichte zorg en begeleiding thuis of ondersteuning van iemand die u helpt bij het invullen van uw dagritme. De gemeente is uitvoerder van de Wmo.

Bij het aanvragen van zorg of begeleiding moet de gemeente een onafhankelijke cliëntondersteuner beschikbaar stellen. Deze persoon kan ook een eerste inschatting maken of uw vraag onder de Wlz of de Wmo valt.

4 Bij wie kan ik die zorg straks aanvragen?

De indicatie voor langdurige intensieve zorg blijft bij het CIZ, dat nu ook de aanvragen voor de AWBZ beoordeelt. Het CIZ mag er ook na 1 januari maximaal zes weken over doen om een indicatie af te geven. Met de indicatie van het CIZ kunt u terecht bij uw regionale zorgkantoor (kijk op www.ciz.nl voor de contactgegevens). Het zorgkantoor heeft de taak zo snel mogelijk de zorg te regelen waarvoor u een indicatie hebt gekregen. Het zorgkantoor heeft ook de verplichting om een onafhankelijke cliëntondersteuner beschikbaar te hebben als u daar behoefte aan heeft.

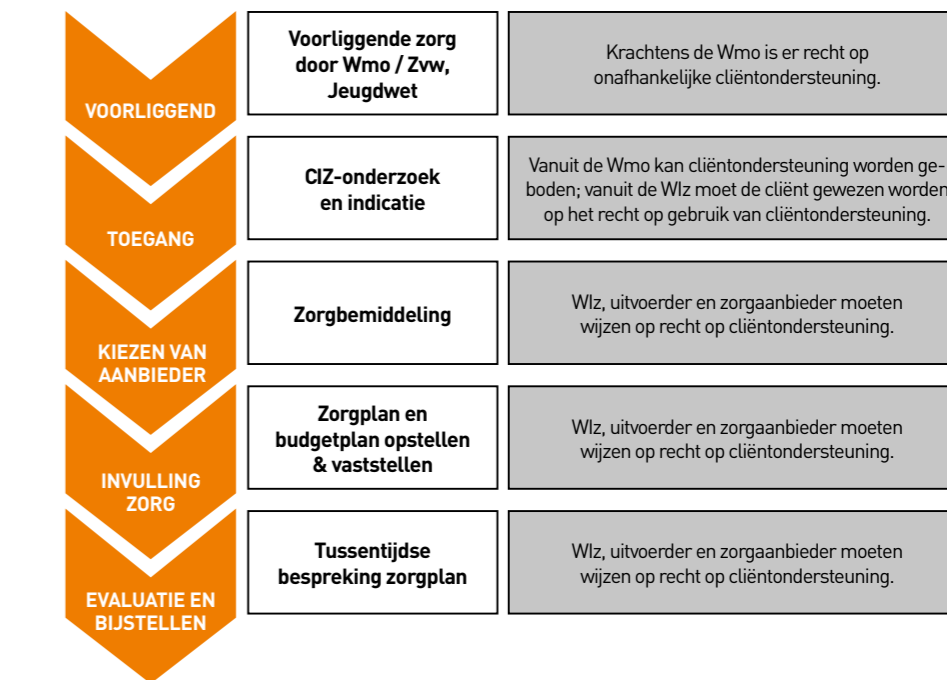
5 Wie helpt mij bij die aanvraag?

Een onafhankelijk cliëntondersteuner – zoals MEE – kan u helpen. Gemeenten zijn namelijk verplicht onafhankelijke cliëntondersteuning aan te bieden. Gebeurt dat niet, vraag erom! Ook in de fase voordat een indicatie wordt afgegeven, dus bij het indienen van een aanvraag. U hoeft daarvoor niets te betalen.

6 Wat als mijn Wlz-aanvraag wordt afgewezen?

Het kan zijn dat het CIZ oordeelt dat uw zorgvraag te licht is voor zorg op basis van de Wlz. Dat betekent dat u mogelijk een beroep kunt doen op zorg of begeleiding vanuit de Wmo. Daarvoor kunt u een aanvraag indienen bij de gemeente. Ook daar kan een onafhankelijke cliëntondersteuner u bij helpen.

In een later stadium kan het zijn dat uw zorgvraag zwaarder wordt, waardoor u niet genoeg meer heeft aan de zorg en begeleiding die u vanuit de Wmo krijgt. In dat geval kunt u (opnieuw) een indicatie aanvragen bij het CIZ voor zorg op basis van de Wlz.

7 Kan ik bezwaar indienen tegen een afgegeven indicatie?

Ja, dat blijft mogelijk. Bezwaren tegen een Wlz-indicatie kunt u indienen bij het CIZ. Een bezwaar tegen een Wmo-indicatie moet naar de gemeente. Ook hier kan een onafhankelijke cliëntondersteuner u helpen bij het schrijven van een bezwaarschrift.

8 Mag ik straks nog zelf bepalen waar ik mijn zorg haal?

Dat recht wordt beperkter. U kunt te maken krijgen met meerdere instanties. Voor zorg en begeleiding die onder de Wmo vallen, sluiten gemeenten contracten met zorgaanbieders. U

bent in principe gebonden aan deze zorgaanbieders, tenzij u de gemeente kunt overhalen een contract te sluiten met de zorgaanbieder van uw voorkeur. Het moet dan wel gaan om heel specifieke zorg of begeleiding. Een onafhankelijke cliëntondersteuner kan u helpen met het opstellen van een verzoek aan de gemeente.

Voor verzorging en verpleging thuis bent u gebonden aan zorgaanbieders waarmee uw zorgverzekeraar een contract heeft. Een klein deel van de persoonlijke verzorging (bijvoorbeeld tijdens de dagbesteding) valt vanaf 1 januari 2015 onder de Wmo. De meeste vormen van behandeling vallen onder de Wlz. Daarvoor bent u ook gebonden aan de zorgaanbieder waarnaar het zorgkantoor u doorverwijst. U kunt wel uw voorkeur voor een zorgaanbieder aangeven. ○

Bekijk in de app de commercials van de overheid

MEER INFORMATIE

www.hoeverandertmijnzorg.nl

www.regelhulp.nl

www.rijksoverheid.nl

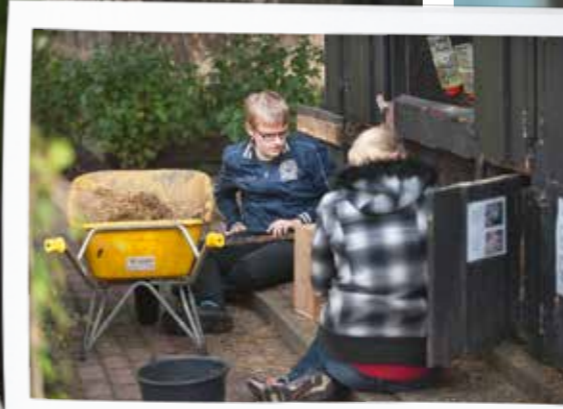
Of neem contact op met de MEE-organisatie bij u in de buurt.

Op de zorgboerderij!

Voor Stijn, Sigrid, David, Roxanne en haar kat Lady Poes, is Buurderij De Wilde Haan een veilige haven. Doordat de gewone maatschappij vaak te hard bij ze binnenkomt, kunnen ze zich binnen de structuur van de Buurderij verder ontwikkelen. Ze wonen, leven en leren op deze zorgboerderij in het Drentse Balloo. Doe mee! neemt er een kijkje.

“Varkens borstelen vind ik het leukst. Want ze moeten wel schoon zijn!”

pen' staat er in witte verf op het welkomstbord van Buurderij De Wilde Haan. Op het erf staan enkele jongeren fanatiek te vegen, varkens en konijnen worden gevoerd en binnen in de gastrij is verse koffie. “Stijn, weet jij nog wat je moet vragen aan de gasten?”, vraagt eigenaresse Anke de Haan. “Wilt u wat drinken?”, vraagt hij beleefd. “Goed Stijn!” “Stijn werkt sinds kort bij ons in de horeca”, verduidelijkt ze. “En al wat langer in de dierverzorging.” Als de koffie is geserveerd, vertelt Anke iets meer over de Buurderij die ze hier drie jaar geleden in het Drentse Balloo opende: “Hier wonen, leren en werken

hoofdzakelijk jongeren en jongvolwassenen met een intensieve zorgvraag als gevolg van ASS (Autisme Spectrum Stoornis, red.) en aanverwante problematiek. Acht van hen

wonen hier permanent en zo'n twaalf mensen bezoeken de dagbesteding. Ik kom van origine uit de zorg en heb een zoon met ASS. Door hem heb ik geleerd wat deze jongeren allemaal kunnen bereiken als je ze goede, gestructureerde begeleiding in een veilige, natuurlijke omgeving biedt.”

Tijd voor een rondje over de boerderij. Bij de varkens vertelt Stijn (18): “Het borstelen vind ik het leukst. Dan gaan ze rennen en ga ik erachteraan. Want ze moeten wel schoon zijn! Ik vind het hier vooral fijn omdat het buiten is. Ik zit op PrOAssen (praktijkonderwijs Assen, red.) en doe dit leertraject vanuit Navigator van MEE. Later zou ik het liefst in een dierentuin werken. Met reptielen. Net als Freek Vonk, de bioloog van televisie.”

WERK IS WERK

Anke: “Met onze Stichting Buurderij De Wilde Haan zitten wij aan het begin van de ‘keten’. Het is een opstap naar een zelfstandiger vorm van wonen en begeleiding. En eventueel betaald werk. Maar als ik eerlijk ben en kijk naar de jeugdwerkloos-

heid en problematiek van bijna iedereen hier, dan is dat laatste vaak te hoog gegrepen. Wat niet betekent dat ze geen zinvol leven kunnen leiden. De meesten hebben ASS. Dan is de buitenwereld ingewikkeld. Wat wij proberen, is de buurt in brede zin naar binnen te halen. Zo kunnen de jongeren op een veilige manier ervaring opdoen met de maatschappij. Koffie schenken aan bezoekers, producten verkopen uit onze tuinderij, ezeltochten begeleiden... Ook hebben we verschillende mbo- en hbo-stagiaires. Onze open gemeenschap groeit door de inbreng van iedereen. En of het nu betaald of vrijwilligerswerk is: werk is werk. Onze cliënten kunnen daarbij certificaten halen om hun portfolio te vullen en hun plaats in de maatschappij te vinden. Dat is zo goed voor de eigenwaarde! Stijn is bijvoorbeeld bezig voor zijn certificaten horeca en dierverzorging.”

VERTROUWEN

Wie ook graag met dieren werkt, is Sigrid (18). Als ze ons langs de konijnen, vogels paarden en ezels leidt, vertelt ze: “Ik vind het fijn om dieren te verzorgen. En dieren

“Fijn dat je Lady Poes mee mocht nemen, hè Rox?!”

ZORGBOERDERIJEN ONDER DRUK

De afgelopen jaren zijn diverse bezuinigingen doorgevoerd die enorme financiële druk geven bij zorgboerderijen. Zo krijgen nieuwe zorgaanvragers geen persoonsgebonden budget (Pgb) meer als zij minder dan tien uur begeleiding nodig hebben. En alle mensen met een Pgb voor persoonlijke verzorging en begeleiding krijgen vijf procent minder budget sinds dit jaar. Het alternatief, zorg in natura (ZIN) bij grotere zorginstellingen is voor veel cliënten van zorgboerderijen vaak te grootschalig. Waar mogelijk proberen zorgboerderijen nu samenwerkingsverbanden aan te gaan om de krachten te bundelen. Daarbij blijft kleinschaligheid - en daarmee de stabiliteit en veiligheid van de doelgroep - het uitgangspunt. In 2015 is het Pgb beter wettelijk verankerd, dit geeft wellicht ook ruimte aan de zorgboerderijen.

zijn duidelijk in wat ze willen. Mensen zeggen soms het ene en bedoelen het andere. Dat vind ik lastig. Ik leer hier dan ook veel op het sociale vlak.” Begeleidster Jolanda vult trots aan: “Sigrid heeft net haar LOI Basisopleiding Dierverzorging gehaald. Daar hebben we heel veel aan hier op de Buurderij!” Dan parkeert er een bus, waar David (22) met een doos vol boodschappen uitstapt. David woont sinds kort op de Buurderij en vindt dat ‘spannend, maar wel leuk’. Zijn moeder licht toe: “David woont hier pas een paar maanden. Zijn IQ is gemiddeld. Maar hij heeft behalve ASS ook een dwangstoornis, waardoor veranderingen extra moeilijk voor hem zijn. Wij zien dan ook dat zijn dwanghandelingen toenemen. Tegelijkertijd zien we dat de overstap naar de Buurderij hem goed doet. Hij is heel trots op de boerderij en groeit enorm doordat hij binnen een veilige structuur uitgedaagd wordt. Want dat heeft hij nodig. Ik ga vaak even langs. En natuurlijk is dat soms moeilijk. David woonde nog thuis. Maar je weet dat je hem een keer moet loslaten. En hier kent hij iedereen: het is kleinschalig, de begeleiding is fantastisch, hij voelt zich thuis. Wij hebben vertrouwen.” Om van de dagbesteding over te stappen naar de woonvoorziening, moest het persoonsgebonden budget van David wel worden omgezet naar een zorgzwaartepakket.

Zijn moeder vond dat best moeilijk: “Je wordt dan echt ondervraagd over je eigen kind. En je wilt niet te positief zijn, maar ook niet te negatief. Uiteindelijk heeft een cliëntondersteuner van MEE dit voor ons gedaan. Daar waren we heel blij mee. Sowieso is de kennis over autisme bij MEE in deze regio heel groot.”

MAM!

Aan het einde van de ochtend op de Buurderij laat Roxanne (29) tot slot samen met Anke haar kamer zien. Als ze haar poes Lady Poes optilt, zegt Anke: “Die mocht je meenemen, hè Rox. Maar het liefst wil je er nóg een of niet?” Roxanne: “Ja! Dat kan toch ook best mam... uhhh... Anke!” Anke, lachend terwijl ze Roxanne knuffelt: “Ik ben je moeder toch niet!” Maar een mooier compliment kon ze natuurlijk niet krijgen. Wat Anke direct bij de zorgen rond de Buurderij brengt: “Door de bezuinigingen staan we enorm onder druk. We moeten al personeel laten afvloeien. Dat is zuur. Want het alternatief - grote zorginstellingen - is voor deze doelgroep vaak te onoverzichtelijk en onpersoonlijk. Daar krijgen deze mensen veel minder mogelijkheden om door te blijven leren en zich te ontwikkelen. Daarom willen we dit zó graag voortzetten, deze mooie Buurderij.”

‘Door haar bloei ik weer helemaal op’

tekst en fotografie: IVO HUTTEN

Een goede buur is beter dan een verre vriend. Die uitspraak slaat volgens Jolanda Oliveira (47) helemaal op haar buurvrouw Astrid. Zij staat altijd klaar met goede en praktische tips voor Jolanda. Onbetaalbaar! Want door Jolanda’s licht verstandelijke beperking kan ze best een steuntje in de rug gebruiken.

H

oe lang ken je Astrid al?

“We wonen nu acht jaar in dezelfde buurt. Eerst kwamen we elkaar vaak in de metro tegen. Het klikte meteen. Toen gingen we ook al snel bij elkaar op de koffie.

Mijn dochter Edwina en haar kinderen zijn van dezelfde leeftijd. Dat alleen al biedt voldoende gespreksstof.”

Op welke manier helpt Astrid jou?

“Vaak met heel praktische dingen. Een klein voorbeeldje: als ik aardappels, vlees en groente kook, wil dat nog wel eens mislukken. Dat is voor mij wat veel tegelijk. Toen ik Astrid dat vertelde, kwam ze met een heel handig stappenboekje aan. Daarmee gaat het een stuk beter.”

Fijn zo’n buurvrouw die meedenkt.

“Geweldig gewoon. Zelf heb ik weleens last van mijn beperking en dat frustrert me dan. Maar Astrid draait het altijd om. Zij gaat uit van mijn kwaliteiten en geeft me tips hoe dingen ook anders kunnen. En dan bloei ik weer helemaal op.”

Helpt ze ook met de opvoeding van Edwina?

“Eens per week krijg ik professionele ondersteuning bij de opvoeding. Maar met Astrid praat ik er ook vaak over. Als het lekker weer is, gaan we regelmatig wandelen. Het scheelt, we vinden opvoeden allebei soms best lastig. Zo wisselen we onze ervaringen uit. Ik kijk een beetje af bij Astrid en zij bij mij.”

Hoe belangrijk is je dochter voor je?

“Zij is mijn grootste lichtpunt. Ik ben heel blij dat ze helemaal gezond is, dat vond ik best

eng toen ik zwanger was. Edwina is nu negen jaar. Samen met mijn vriend wil ik haar veel mooie herinneringen geven om later op terug te kijken. Net als in andere gezinnen. Verjaardagsfeestjes bijvoorbeeld vind ik belangrijk. De laatste keer zat de woonkamer vól kinderen en toen heb ik zelf poffertjes gebakken voor het hele stel. En dat waren echt heel veel kinderen! Het was één groot feest in huis.”

Leer je ook van Edwina nu ze groter wordt?

“Heel veel. Kinderen zijn zo handig met een computer en een telefoon. Als ik het even niet weet, dan heeft Edwina het zo opgelost. En ik ben zo trots op haar! Ik heb via Sport-MEE een tijdje gekorfbald. Dat blijkt Edwina ook heel leuk te vinden. Ze heeft veel balgevoel en is nu zelfs de topscorer van haar team. Dan sta ik natuurlijk enorm te stralen langs de kant.”

E

en beetje rock 'n roll is het leven van zanger en toetsenist Reuben Hoeksema (32) zeker wel; liedjes schrijven, repeteren met de band, de kroeg in en dollen met zijn band-

maten. Dat hij een zware vorm van spasme heeft, houdt hem daarbij niet tegen. Muziek is zijn leven. Reuben: "Na een nacht doorhalen, moet ik een dag uitrusten. Leven met spasme kost veel energie maar ik ben stront eigenwijs en geniet van het spelen met de band. Als kleuter zat ik al achter een keyboard. Doordat ik mijn vingers al zo lang intensief gebruik, zijn ze nu nog soepel en niet krom. Voor mijn humeur is muziek ook goed. Mijn moeder zei vroeger altijd: 'Ga maar even muziek maken, dan ben je weer te genieten.'

Ik woon nu zelfstandig: in een appartement met 24 uur per dag ADL-hulp (algemene dagelijkse levensverrichtingen, red.) van Fokus. Er gaat geen dag voorbij dat ik niet met muziek bezig ben. Met de band repeteer ik één keer per week. We zijn met z'n vijven en zijn bij elkaar gekomen via mijn zangleeraar. Hij stelde voor om mijn liedjes op te nemen op cd en zo ontstond het album Zonnebril. De andere jongens hebben geen beperking en zijn steengoede muzikanten! Onze wens is om een keer bij Humberto Tans RTL Late Night te spelen! Gertjan is de bassist van de band maar ook een goede vriend. We gaan regelmatig samen naar de film en we zijn allebei Apple-fans oftewel Mac-malloten." ◉

Het album Zonnebril bevat Nederlandstalige liedjes over alledaagse problemen, bijvoorbeeld hoe het is om met een rolstoel met de metro te reizen. Het is te beluisteren via iTunes of te bestellen via cdzonnebril@reubenhoeksema.nl.

Reuben & Gertjan

MEE

**DOWNLOAD
DE APP VAN
DOE MEE!**
om de muziek te
beluisteren